

Themabijeenkomst Biodiversiteit, landbouw en verzilting

5 oktober 2020 van 19.00 tot 21.00 uur

Redactieteam: Barend van der Veen (Weusthuis & Partners), Jonny Bijlsma, Douwe Klijnstra, Doetje de Jong (gemeente Noardeast-Fryslân).

Groep: Leefbare dorpen en toekomstbestendige voorzieningen

Ervaringsdeskundigen:

- Pyt Sipma	Waandrâne
- Albert van der Ploeg	NFW
- Robert Graveland	HZPC
- Tineke de Vries	LTO
- Theo Mulder	AgroMulder
- Klaas Laansma	IFG
- Sies Krap	SBB/Fûgelwacht Kollum
- Sjouke Faber	
- Hans Kroodsma	Waadrâne
- Jan Willem Bakker	Biodynamische landbouwer Munnekezijl, Biowad

Raadsleden:

- Jan Dekkema (CU)
- Tineke Toren (adjunct-griffier)
- Fenny Reitsma (CDA)
- Pieter Braaksma (GB)
- Brant Visser (VVD)

Dit gesprek gaat over: biodiversiteit, landbouw en verzilting en de samenhang tussen deze thema's

Biodiversiteit, hoe zien jullie dat? En welke koers moeten we uit vanuit jullie vakgebied?

- De wil is er zeker! Er gebeurt al veel en een stukje waardering is op z'n plek (dat kan op diverse manieren). Er is een spanning tussen wat boeren moeten 'laten' en de vergoeding die hier tegenover staat.
- Het is noodzakelijk om aan kennisvergroting te doen tussen de diverse belanghebbenden.
- De samenwerking tussen eigenaren is onontkoombaar om naar een 'duurzame' toekomst te werken (als je zelf wat voor vogels wilt doen, moeten er verbindingen zijn tussen andere gebieden).
- De verbindingen tussen gebieden van belang voor de biodiversiteit. Het gesprek met aangaan en open zijn tegenover elkaar is belangrijk om tot oplossingen te komen.
- 'Biodiversiteit moet functioneel zijn'

→ Vraag vanuit de agrariërs: 'Wat kan de omgevingswet/visie als toegevoegde waarde bieden voor het provinciaal en landelijk beleid op het gebied van biodiversiteit/landbouw/verzilting?' Wat kun je met de omgevingswet/visie?

Tijdens het gesprek komt naar voren dat de omgevingswet de mogelijkheid biedt om cultuurhistorische elementen als houtsingels, oude slenken en terpen te beschermen. Het antwoord op deze vraag is veelomvattender en kwam tijdens het gesprek niet in zijn geheel naar voren

- Knelpunten
Het beschermen van kleinschalige landschap en de efficiënte die boeren nodig hebben op de wereldmarkt komen niet altijd met elkaar overeen. Hoe zorg je voor een oplossing?
- Voor alternatieve gewassen voor de akkerbouw is tijd en kennis nodig.
- De boer wil niet afhankelijk zijn van subsidies, daarom moeten we voorzichtig zijn met het subsidiëren van biodiversiteitsactiviteiten.
- Buitendijks zijn er mooie samenwerkingen tussen agrariërs en natuurbeheerders. Bij natuurbeheerders is veel kennis aanwezig en dat willen ze graag aanreiken.
- Uit het 'Projectplan akkerflora over kalkrijke gronden' van IFG blijkt de samenwerking met boeren belangrijk te zijn. Het zou mooi zijn dat doelen uit dit projectplan in de Omgevingsvisie terug kunnen komen.

Hoe krijgen gebieden als de Waddenzee en Nationaal Park Lauwersmeer een plek in de omgevingsvisie?

- Potentie per plek verschillend, erken dit.

Wat kan de gemeente bieden voor biodiversiteit?

- Stel, de agrariër wil meer met biodiversiteit. Kan de gemeente kan hier iets positiefs tegenover bieden (bijvoorbeeld in regelgeving: meer ruimte om te ondernemen)?
- Versoepeling in regelgeving over bokashi is een voorbeeld. → pilotprojecten?
<https://www.nieuweoogst.nl/nieuws/2020/01/14/de-keerzijde-van-bodemverbeteraar-bokashi> aldus ter info.

Wat willen jullie in de omgevingsvisie opgenomen worden om vraagstukken over de verzilting mogelijk te maken?

- Eerst kennis vergroten. Hoe zit het nou eigenlijk? Wat zijn de gevolgen voor de gewassen bij meer zilte teelt? Eerst de kennisvergroting is aan de orde.
- Een pilot betekent een proef. Dat is dus niet automatisch een go maar kan ook een stop van het beoogde doel betekenen. En de negatieve gevolgen van een pilot moeten worden gecompenseerd.
- Technische maatregelen (draineren bijv.), zoetwater buffer opbouwen die je in droge perioden kunt inzetten. Is een heel traject met vergunningverlening. De gemeente kan hier een rol in spelen door dit te versoepelen.
- Holwerd aan Zee: dat betekent dat we zout water binnen de dijk laten. Laten we hier eerst de effecten van het omliggende gebied bekijken, voordat we meer wilde plannen uitrollen.
- Wees ook bewust van de gevolgen van een pilot (denk er zorgvuldig van tevoren over na). De garantstelling van de gevolgen hoort ook bij een pilot.
- Denk eens na over de hoeveel en soort mest we op onze landerijen verspreiden (voor veen is het net of je benzine op vuur gooit...). De verbindingen zijn er en dat mist in het beleid!

- Zet een kennisprogramma in de omgevingsvisie!

Versterking biodiversiteit en verzilting

- Zout-zoet overgangen zijn interessant voor de biodiversiteit. Dit is een mogelijkheid voor verbindingen tussen verzilting en biodiversiteit. Dit kan binnendijs maar zeker ook buitendijs worden gerealiseerd.
- Door slimmer om te gaan met peilbesluit en intelligent met water om te gaan kunnen we voor oplossingen zorgen. Wetenschappelijk onderzoek is er nog onvoldoende en de boer heeft de ervaring van slechts de afgelopen drie droge jaren!
- Weten=Metten. We hebben een gezamenlijke opdracht! Het is goed om d.m.v. metingen van bijv. zout, water, humus een netwerk op te bouwen.
- De slag om te ruimte: de voedselproductie concurreert met wonen, industrie en andere functies (boeken tip: The Wizard and the Prophet, Charles Mann).

Natuurinclusieve landbouw

- Hier willen we naar toe (aldus het Rijk). Hoe zorgen we voor een passend verdienmodel? Waar liggen de haalbare grenzen in de tijd?
- Wat zit er onder de grond (riolering)?

Rol van de mens

- De mens is de top van de piramide. Vergeet de mens niet in het 'biodiversiteit' verhaal.
- Het gigantische bedrag aan zorgkosten moet omlaag. Laat eten ons medicijn zijn (film tip: Kiss the Ground)! Hiermee kunnen we concluderen dat de verbinding ook buiten de landbouwsector moet worden gezocht. Er is al een verandering tot stand gekomen.

Reflectie raadsleden

- Educatie (over biodiversiteit) op agrarische scholen is van belang.
- Gemeenten kunnen in de voorlichting (tegen bijvoorbeeld verstening) en aanpassingen in regelgeving een rol spelen.
- De beeldvorming en communicatie is een punt van aandacht.
- Wie voert de regie? Hoe komt alles bij elkaar tot een actieplan?